

Список використаних джерел

1. Ляш О. Майбутнє HR-менеджменту: тенденції, ризики, мотивація. *Ефективна економіка*. 2018. № 10. URL: http://www.economy.nauka.com.ua/pdf/10_2018/5.pdf (дата звернення: 22.09.2024).
2. Тенденции развития HR в 2018 году, в которых надо держать руку на пульсе. URL: <https://www.talentmanagement.com.ua/4524-4524-hr-trends-2018> (дата звернення: 22.09.2024).
3. Jurgen Appelo Management 3.0: Leading Agile Developers, Developing Agile Leaders. 2019. 430 p.
4. Челядінова Н. Г., Куделя В. І. HR-менеджмент і цифровізація у сучасній організації. *Економіка та управління підприємствами*. 2022. № 69. С. 125-129. URL: DOI: <https://doi.org/10.32782/infrastructure69-22> (дата звернення: 22.09.2024).
5. Макаренко Т.І., ІТ менеджмент: від теорії до висококваліфікованого спеціаліста. *«Економіка. Менеджмент. Бізнес»*. № 1-2(39). 2022. С.75-79 URL: DOI: [10.31673/2415-8089.2022.017579](https://doi.org/10.31673/2415-8089.2022.017579) (дата звернення: 22.09.2024).

Хобта Михайло Олексійович,
кандидат економічних наук,
доцент кафедри менеджменту;
Сукманюк Вікторія Михайлівна,
асистент кафедри менеджменту;
Семенюк Вікторія Геннадіївна,
здобувач першого(бакалаврського) рівня вищої освіти;
Національного транспортного університету

СТАТИСТИЧНИЙ АНАЛІЗ ЯК ІНСТРУМЕНТ ДОСЛІДЖЕННЯ ВПЛИВУ ТРАНСПОРТНИХ МЕРЕЖ НА НАВКОЛИШНЄ СЕРЕДОВИЩЕ

З кожним днем у світі у геометричній прогресії збільшується розгалуженість транспортних мереж та кількість різних транспортних засобів. Оскільки рух транспорту здійснюється на землі, морем і в повітрі, то відповідно забруднення навколишнього середовища відбувається по всій планеті. Це підвищує рівень забрудненості екосистем, порушує цілісність та їх функціонування, ускладнює та уповільнює їхнє відновлення. Як наслідок – негативно впливає на флору і фауну, якість життя людей, погіршує якість ґрунту, води, повітря та змінює їхній хімічний склад. Тому людству потрібно переглянути свій вплив на довкілля, почати змінювати та модернізувати одні з основних забрудників планети – транспорт та транспортні мережі. Інформація, наведена у цьому дослідженні, допоможе поглибити знання про транспортні мережі та їхній вплив на довкілля; про переваги застосування статистичного

аналізу при визначенні доцільності впровадження певних екологічних заходів та стратегій щодо транспортних мереж.

Метою цього дослідження є виявлення способів зменшення впливу транспорту та транспортних мереж на екосистеми та навколишнє середовище за допомогою статистичного аналізу.

Транспортна мережа – система транспортних шляхів різного значення та рівня впорядкованості, що з'єднують між собою транспортні вузли і населені пункти та призначені для руху транспортних засобів і пішоходів.[1]

Так, існує чотири види транспортних мереж: автомобільні, залізничні, морські та авіаційні. Кожен з цих видів транспорту певною мірою так чи інакше забруднює довкілля.

Найбільшими забруднювачами навколишнього середовища є автомобільні мережі. Вони мають широку розгалуженість та розповсюдженість, високу інтенсивність використання. Для автотранспорту використовують паливо, що складається з різних мастил та нафтопродуктів, при застосуванні якого відбувається забруднення атмосферного повітря. Так, у повітря викидаються окис вуглецю, оксиди сірки та азоту, угарний газ, тверді частинки, формальдегіди. Окрім цього, автомагістралі спричиняють шум, що негативно впливає на самопочуття населення. Під час спорудження та будівництва транспортних мереж знищуються недоторкані частини природи, порушується цілісність екосистем.

Залізнична мережа доволі розгалужена в Україні. Залізничний транспорт широко застосовується як для перевезення вантажів, так і пасажирів. В залежності від його виду різняться і вплив на довкілля. Найбільш шкідливими будуть тепловози, оскільки вони викидають у повітря відпрацьовані гази дизельних двигунів. Електровози у свою ж чергу, вважаються найбільш екологічним видом транспорту, оскільки виключають вплив на довкілля вугільних залишків та пилу, викидів від тепловозів у атмосферне повітря. Під час переміщення потягів, на залізницю виливаються стічні води та скидається сміття, що забруднюють навколишні ділянки. Також це джерело шумового забруднення, вібрацій та електромагнітних коливань, що знову ж таки негативно впливають на довкілля.

Авіація в усьому світі вносить значний внесок у викид парникових газів у верхні шари атмосфери. Польоти на великих висотах та швидкостях виділяють та розсіюють продукти згоряння, які мають більший вплив на кліматичні зміни, ніж інші види транспорту. Авіаційні двигуни змінюють хімічний склад атмосферного повітря та спричиняють високий рівень шумового забруднення. Також польоти шкодять міграціям птахів, оскільки при зіткненні з літаком вони гинуть.

Морський транспорт є основним забруднювачем Світового океану. Особливо небезпечними є аварії, оскільки при uszkodженнях виливається нафта та нафтопродукти, що забруднюють воду та змінюють її хімічний склад. На

поверхні води нафтопродукти утворюють плівку, що обмежує доступ кисню та відповідно спричиняє загибель морської флори та фауни.

Основним інструментом дослідження та аналізу впливу транспортних мереж на довкілля є статистичний аналіз – аналіз статистичних даних про масові явища та процеси в соціально-економічній сфері, природі, науці, техніці з метою встановлення закономірностей стану та розвитку цих явищ та процесів, зв'язку між ними, структурних зрушень, їх прогнозування. [2]

Він дає змогу дослідити їхній вплив на навколишнє середовище на основі зібраних даних про типи транспортних мереж та основні види забруднення від них. Збір, обробка статистичних даних та проведення кореляційного аналізу дозволяє глибше зрозуміти, як різні фактори, такі як вид транспорту, вид палива, інтенсивність руху на певних ділянках впливають на рівень забруднення атмосферного повітря, води та ґрунту. Це допоможе оцінити масштаби впливу, знайти взаємозв'язки між різними чинниками та факторами, спрогнозувати їхні екологічні наслідки і почати застосовувати політики, стратегії та заходи щодо зменшення негативної дії на довкілля. Після впровадження екологічних заходів потрібно зібрати інформацію про результати застосування нових стратегій щодо транспорту та транспортних мереж та порівняти з даними до їх використання. Отримані результати дозволять випробувати та перевірити ефективність та доцільність використання застосованих методів. Ці дані будуть підґрунтям та базою для подальшого розвитку та функціонування екологічно безпечних транспортних мереж. Це полегшує процес прийняття адміністративних рішень, допомагає планувати розвиток інфраструктури та здійснювати модернізацію транспорту, особливо в тих областях та регіонах, де вплив на навколишнє середовище є значним та негативним.

Транспортні мережі мають значний вплив на навколишнє середовище, оскільки забруднюють довкілля викидами, є джерелом постійного шуму, що погіршує самопочуття людей та тварин, порушують цілісність екосистем. Статистичний аналіз є основним інструментом оцінки цього впливу, бо за його допомогою систематизують отримані дані, вивчають їхню дію на екологію регіонів та прогнозують екологічні наслідки після впровадження нових заходів та стратегій.

Список використаних джерел

1. Транспортна мережа. URL: <http://surl.li/hwnhbn> (дата звернення: 01.10.2024)
2. Аналіз статистичний. URL: <https://esu.com.ua/article-44037> (дата звернення: 01.10.2024)